

A tavaly októberi "hídblokád" idején indult két, ún. passzív engedetlenség miatti eljárást megszüntettek, a legtöbb ügyben viszont bírságoltak

2008. február 21.

A Nemzeti Jogvédő Alapítvány ismételten kérte az Alkotmánybíróságtól a passzív engedetlenség szabálysértése alkotmányellenességének megállapítását

NJA hír, Budapest, 2008. február 21.

Mint az közismert, a kuruc.info internetes portálon felhívás került közzétételre, amely szerint a taxisblokádnak emlékére figyelemmel 2007. október 26. napján reggel 8 órától az Erzsébet hídra blokádot hirdettek meg. A reggeli órákban nagy tömeg jelent meg, akik a kormány ellen békésen demonstráltak és emellett még nagy számú érdeklődő is a helyszínre ment kíváncsian figyelve a történeteket. A rendőrség nagy erővel vonult a helyszínre megbénítva ezzel több órára a Belváros forgalmát és nap folyamán csaknem száz embert állítottak elő.

Az eseménnyel kapcsolatban már aznap a Nemzeti Jogvédő Alapítvány - az akkor még dr. Morvai Krisztina társelnöksége mellett működő Civil Jogász Bizottsággal közös - közleményben hívta fel a hatóságok figyelmét jogállamiság elveinek és szabályainak betartására és jelezte: az előállítások többségének alapjául szolgáló ún. "passzív engedetlenség" szabálysértése alkotmányellenes, emiatt a Nemzeti Jogvédő Alapítvány 2007. májusban az Alkotmánybírósághoz fordult soron kívüli eljárást kérve. A közlemény itt olvasható: http://nja.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=317&Itemid=80

N. G.-né is, aki a Március 15.-e téri buszvégállomásra érkezett, majd szeretett volna felmenni a hídra, hogy körülnézzen. Erre már nem volt lehetősége, mivel a híd elejét a rendőrsorral már lezárta, ezért az aluljáróba ment, hogy a Váci utca felé elmenjen. A lépcsőn lefelé menet felülről ekkor egy rendőr felszólította, hogy hagyja el a helyszínt és a másik irányba, a Várház körút felé induljon el. N. G.-né ezt követően a lépcsőn feljött, és pont a rendőrsorral mögé került, ezért a felszólítást közlő rendőr egy rendőrhölgyhöz irányította, hogy az kísérje el a tömeg felé. A rendőrhölgygel együtt haladva a rendőrsorral mögé kerültek, arra azonban nem lehetett tovább haladni. Ekkor rákérdezett, hogy merre haladjon tovább, válasz helyett azonban hátulról egy rendőr elkapta és hátracsavarta a kezét, majd felvezette a hídra. Ezt követően előállították a Gyorskocsi utcába.

Az ügyben más szabálysértés mellett jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés miatt indult szabálysértési eljárás, amelyet a BRFK XI. Kerületi Rendőrkapitányság folytatott le. Az eljárás alá vont személyt védőként a Nemzeti Jogvédő Alapítvány által működtetett Nemzeti Jogvédő Szolgálattal együttműködő ügyvéd dr. Gyurta Tibor Roland képviselte. A meghallgatáson N. G.-né a vallomását fenntartotta és vitatta a szabálysértés elkövetését.

A rendőrkapitányság végül a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség elkövetése miatt indult eljárást bizonyítottság hiányában megszüntette. A határozat rögzítette, hogy "a vallomásokban rejlő ellentmondásokat feloldani nem lehetett, ezért az eljárást a rendelkező részben foglaltak szerint megszüntetem". A határozat e körben helyesen értékelte a REBISZ részéről eljáró rendőrök jelentését, amely az eljárás alá vont személy vallomásától eltért, és többek között nem tért ki arra, hogy az eljárás alá vont személy eredetileg milyen irányba indult, és milyen szóbeli eligazítást, tájékoztatást kapott a jelenlevő rendőrtől. Erre tekintettel a vallomások között feloldhatatlan ellentmondás volt, ami ilyen esetben nem teszi lehetővé marasztaló határozat hozatalát.

Időközben egy másik, szintén 2007. október 26-án a Ferenciek terén előállított, dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány ügyvezetője által képviselt fiatalember esetében a bíróság szüntette meg a szintén passzív engedetlenség miatti szabálysértési eljárást az előterjesztett kifogás alapján. A bíróság szintén azt állapította meg, hogy a feljelentés és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt kétséget kizáróan bizonyítható a szabálysértés elkövetése.

Tény ugyanakkor, hogy tudomásunk szerint a hídfoglalással összefüggésben eljárás alá vontak többségénél kiszabták az ötvenezer forintig terjedő, jellemezően a felső határ környékén megállapított pénzbírságot, emiatt sokan bírósághoz fordultak, köztük többeket a Nemzeti Jogvédő Szolgálat ügyvédei képviselnek.

Alapítványunk reményét fejezi ki, hogy a szabálysértési hatóságként eljáró rendőrkapitányságok, illetve a bíróságok a későbbiek során is megfelelően mérlegelni fogják az eljárás alá vont személyek vallomását, valamint az azóta már más ügyekben többször bizonyítottan nem objektív és tárgyilagos rendőri vallomásokat az elbírálás során. Egy magát demokratikusnak, az emberi jogok tiszteletben tartása iránti elkötelezettségűnek deklaráló jogállamban ugyanis a rendőrségnek, mint jogalkalmazó szervnek az adott ügy konkrét körülményeit vizsgálnia kell és pártatlan döntést kell hoznia, azért is, hogy az eljárás alá vont személyek az egyébként is súlyosan hátrányos és sokszor megalázó eljárások során további fizikai és lelki károkat, sérelmeket ne szenvedjenek. Ezt támasztja alá egy olyan joggyakorlat is, amely nem szab ki megtorló jelleggel bírságot abban az esetben is, amikor nyilvánvalóan nem állapítható meg az eljárás alá vont személy jogsértő magatartása, vagy nincs ezt alátámasztó más egyéb bizonyíték.

A Nemzeti Jogvédő Alapítvány mindeközben a napokban ismételten kérte az Alkotmánybíróságot, hogy soron kívül állapítsa meg a passzív engedetlenség szabálysértése alkotmányellenességét, mivel a jogszabály hatályba lépése óta több alkalommal békés tüntetések kapcsán (2007. március 15., május 9., október 26., november 19.) előfordult, hogy a tüntetést jogellenesnek minősítő és azt felosztatni kívánó rendőrök pusztán a jelenlét és a helyszín azonnali elhagyásának – adott esetben éppen a rendőrség által lezárt eltávozási útvonalak miatti - elmaradása miatt feljelentést tettek a jelenlétével szemben és ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtották a jelenlévőket. A gyakorlatban bebizonyosodott, hogy a sérelmezett és alkotmányellenes jogszabályhely alkalmazása és indokolatlanul kiterjesztő értelmezése a gyülekezési jog csorbulásához vezetett, mivel a "Jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség" szabálysértés alapján folyamatban lévő ügyekben a bírói szakban is már számos elmarasztaló döntés született. A Nemzeti Jogvédő Alapítvány első, 2007 májusi indítványa itt olvasható: http://nja.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=113&Itemid=35

Mivel az országban azóta is fennálló feszült állapot miatt újabb tüntetések várhatóak, ezért reális az esélye annak, hogy az alkotmányellenes jogszabályhelyet ismét tömegesen fogják alkalmazni, ez pedig a jogbiztonság és jogállamiság alkotmányos elvét sértő módon lehetetleníti el a polgárokat abban, hogy a közügyekkel kapcsolatos alapvető jogaikat gyakorolják.

Nemzeti Jogvédő Alapítvány

www.nja.hu